

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

૨૦૧૦ની ક્રિમિનલ મિસ્ક એપિલિકેશન (એફ.આઈ.આર./હુકમ રદબાતલ કરવા માટે) નંબર ૨૩૮૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ બીરેન વૈષ્ણવ

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	ના
૨	પત્રકારને રીફર કરવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના

=====

કાંતીભાઈ જોયતારામ પટેલ & ૧. અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

લક્ષ્મણ ભિખાજી ઠાકોર & ૧. સામાવાળા (ઓ)

=====

શ્રી વિમલ એ પુરોહિત, અરજદાર (ઓ) માટે વકીલ નંબર ૧-૨

શ્રી વિવેક વી. ભામરે, અરજદાર (ઓ) નંબર ૧-૨ માટે વકીલ

શ્રી ભરત કે. દવે, સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

શ્રી હિમાંશુ કે. પટેલ, સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ માટે અધિક જાહેર વકીલ

=====

કોરમ: માનીય શ્રી. ન્યાયમૂર્તિ બરિન વૈષ્ણવ

તારીખ: ૦૩/૦૩/૨૦૧૭

સીએવી જજમેન્ટ

૧. અરજદારોએ અમદાવાદ (ગ્રામ્ય), અમદાવાદના વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ સમક્ષ પેઝિંગ ક્રિમિનલ ઇન્કવાયરી નંબર ૧૪૬/૨૦૦૮ ને રદ કરવા માટે ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા (CrPC) ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે.

૨. સામાવાળા નંબર ૧, જે મૂળ રિયાદી (ફરિયાદી) છે, તેમણે વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ વર્તમાન અરજદારો અને અન્ય બે વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ ભારતીય દંડ સંહિતા (IPC) ની કલમ ૧૨૦(બી), ૪૦૬, ૪૨૦, ૪૨૭, ૪૬૮, ૪૭૧, ૫૦૬(૧) હેઠળ ફોજદારી કેસ નોંધાવ્યો છે.

૨.૧ ફરિયાદીનો એવો કેસ છે કે, તેઓ તેમની બહેન કાંતાબેન અને સ્વર્ગસ્થ ભાઈ રામાજી ભીખાજી સાથે સંયુક્ત રીતે મોજે ગામ: આંબલી, ડિસ્ટ્રિક્ટ: અમદાવાદના સર્વે નંબર ૨૧૫/૨ ની ૧ એકર અને ૧૯ ગુંઠા જમીનની માલિકી ધરાવે છે. તેમની ફરિયાદમાં દર્શાવેલ વિગત મુજબ, આરોપી નંબર ૧ અને ૨ (વર્તમાન અરજદારો) એ તેમના પિતાનું તારીખ ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના રોજનું એક બનાવટી વસિયતનામું ઊભું કર્યું છે, અને તે

વિલ, જેના પર આરોપી નંબર ૩ અને ૪ એ સાક્ષી તરીકે સહીઓ કરી હોવાનું કહેવાય છે, તેના આધારે પ્રશ્નવાળી જમીન આરોપી નંબર ૧ અને ૨ દ્વારા હસ્તગત કરવામાં આવી છે.

૨.૨ મહેસૂલી દફતરે પોતાના નામ દાખલ કરવા માટે કરવામાં આવેલી મહેસૂલી/ફેરફાર નોંધની કાર્યવાહીમાં, જેને ફરિયાદી દ્વારા પડકારવામાં આવી હતી, મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓએ એવી નોંધ કરી હતી કે વિલ અસલી હોવાનું જણાતું નથી, ખાસ કરીને જ્યારે વિલની નોંધણી કરવાની કાર્યવાહી બે વર્ષ પછી કરવામાં આવી હતી અને નોંધણીના નવ વર્ષ પછી તથા કથિત વિલના અમલના અગિયાર વર્ષ પછી એટલે કે ૧૯૯૯ માં ફેરફાર નોંધ માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી. આ અવલોકનોએ સંભવતઃ ફરિયાદીને ઉપર દર્શાવેલ કલમો હેઠળના ગુના માટે અરજદારો પર કેસ ચલાવવાની માંગણી કરતી વિવાદિત ફરિયાદ નોંધાવવા પ્રેરીત કર્યા છે. આ ફરિયાદ તારીખ ૨૨.૦૫.૨૦૦૮ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. વિવાદિત ફરિયાદને તેના તાર્કિક અંત સુધી લઈ જવા દેવી જોઈએ કે પછી તેને રદ કરીને શરૂઆતમાં જ ડામી દેવી જોઈએ, તે પ્રશ્ન પર વિચાર કરતા પહેલાં, રદ્દીકરણની અરજીમાં વર્ણવેલ વિવિધ સિવિલ/મહેસૂલી દાવાઓ અંગેના તથ્યો, જે અન્યથા બિન-વિવાદાસ્પદ છે, તે જોવા જરૂરી છે.

૩.૧ આ અદાલત સમક્ષના અરજદારો, જેઓ આરોપી નંબર ૧ અને ૨ છે, તેમણે સિવિલ જજ (સી.ડી.) સમક્ષ સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૧૯૯૬ દાખલ કરીને સંપર્ક કર્યો હતો. ફોજદારી કેસના મૂળ ફરિયાદી આ અરજી સાથે જોડેલ દાવા અરજી ની નકલ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, તારીખ ૨૩.૦૨.૧૯૯૬ ના રોજ દાખલ કરાયેલા સદર દાવામાં પ્રતિવાદી નંબર ૧ છે.

૩.૨ આ અદાલત સમક્ષના અરજદારોએ, સદર સિવિલ દાવામાં વાદીઓ તરીકે, એવા પ્રકારના જાહેરનામા માટે માંગણી કરી છે કે એવું જાહેર કરવામાં આવે કે તેમાંના પ્રતિવાદીઓ (આ અદાલત સમક્ષના સામાવાળા-મૂળ ફરિયાદી) ને પ્રશ્નવાળી જમીન એટલે કે સર્વે નંબર ૨૧૫/૯૨ (જે ફોજદારી ફરિયાદનો વિષયવસ્તુ છે) પર કોઈ હક કે ટાઈટલ નથી. આ દાવો વિલ પર આધારિત છે, જે વાદીઓના જણાવ્યા મુજબ પ્રતિવાદીના પિતાએ તારીખ ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના રોજ કરી આપ્યું હતું, જે તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૦ ના રોજ રજિસ્ટર થયું હતું અને ૧૯૯૬ માં તેમની વિનંતીથી શરૂ કરાયેલી પ્રોબેટ કાર્યવાહીના અનુસંધાને આવા વિલની જાહેર નોટિસ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે. તેથી, સિવિલ દાવામાં દલીલ એ છે કે, વાદીઓ (અહીંના આરોપી-અરજદારો) આ વિલના આધારે પ્રશ્નવાળી જમીનની માલિકી અને કબજો ધરાવે છે, અને/અથવા તે મુજબનું જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવે.

૩.૩ પ્રતિવાદી (અહીંના સામાવાળા-ફરિયાદી) એ આ કાર્યવાહી સામે જવાબ દાખલ કરીને આવા વિલના અમલને ગંભીરતાથી શંકાસ્પદ ગણાવ્યો હતો અને મહેસૂલી કાર્યવાહી પણ પેઝિંગ છે જ્યાં વિલની અસલિયત શંકાના ઘેરામાં છે.

૩.૪ અરજી નંબર ૧૪/૨૦૦૯ (પેપર બુકનું એનેક્ચર 'J') પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલો દાવો તારીખ ૦૫.૦૨.૨૦૦૯ ના રોજ મુકદ્દમા ચલાવવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૫ પોતાના અગાઉના સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૧૯૯૬ ના રેકૉર્ડ ગુમ થયેલા માલૂમ પડતા, અરજદારો-આરોપીઓએ ૨૦૦૬ માં સિવિલ સૂટ નંબર ૯૨/૨૦૦૬ થી બીજો સિવિલ દાવો એ જ દાદ સાથે દાખલ કર્યો જે અગાઉના દાવામાં હતી. સદર દાવાની પ્લાન્ટ એનેક્ચર-'I' પર છે. પ્લાન્ટના ફક્ત ૪ માં લખ્યું છે કે વાદીઓ પોતાના સૂટ

નંબર ૧૪૨/૯૬ ના સ્ટેજ વિશે અજાણ છે અને રેકૉર્ડ મળી આવતા ન હોવાથી વર્તમાન દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. માગવામાં આવેલી દાદ સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૯૬ માં માગવામાં આવેલી દાદ સમાન જ છે. સદર દાવામાં આંક ૫ ના સમર્થનમાં તારીખ ૦૬.૦૩.૨૦૦૬ નો હુકમ રેકૉર્ડ પર છે, જેના દ્વારા પક્ષકારોને યથાસ્થિતિ જાળવી રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે.

૩.૬ ૨૦૦૪ માં, ફરિયાદી-સામાવાળાએ પણ વર્તમાન અરજદારો વિરુદ્ધ એ જ અદાલતમાં સિવિલ સૂટ નંબર ૫૭/૨૦૦૪ દાખલ કર્યો હતો. દાવાની પ્લાન્ટ, જે એનેક્ચર-'E' પર છે, તે એવા આશયની હતી કે દાવાવાળી જમીન વંશપરંપરાગત મિલકત હતી, જે વિલ દ્વારા પ્રતિવાદીઓને વસિયત કરી શકાય નહીં. પ્રતિવાદીઓએ કપટપૂર્વક અરજી કરીને વર્ષ ૨૦૦૦ માં તેમના પક્ષમાં મહેસૂલી દફતરે ફેરફાર નોંધ મેળવી લીધી હતી, જે સક્ષમ મહેસૂલી સત્તાધિકારી સમક્ષ નિર્ણયાધીન હતી. તેથી દાવામાં દાદ એ છે કે કથિત બોગસ વિલના આધારે પ્રતિવાદીઓમાં કોઈ હક, ટાઈટલ કે હિત નિહિત થતું નથી.

૩.૭ પ્રતિવાદીઓ-અહીંના અરજદારોએ જવાબ દાખલ કર્યો અને એવી પણ વિનંતી કરી કે તેમનો સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૯૬ પેન્ડિંગ હોવાથી, વાદીનો દાવો, દાવો નંબર ૫૭/૨૦૦૪ સ્થગિત કરવો જોઈએ. સિવિલ કોર્ટે, આંક ૫ ની અરજીમાં, મનાઈહુકમની માંગણી ફગાવી દીધી હતી, કારણ કે સિવિલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, ફરિયાદી-વાદીએ આ જ પક્ષકારો વચ્ચે સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૯૬ પેન્ડિંગ હોવાની બાબત છુપાવી હતી. આ હુકમ તારીખ ૧૮.૦૫.૨૦૦૫ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો. એનેક્ચર-'H' પરના હુકમ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ, આ દાવો તારીખ ૧૫.૦૨.૨૦૦૮ ના રોજ મુકદ્દમા ચલાવવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૮ વિલના આધારે આરોપીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીના અનુસંધાને શરૂ કરવામાં આવેલી સમાંતર મહેસૂલી કાર્યવાહી પણ પેન્ડિંગ હતી. મામલતદાર દ્વારા તારીખ ૧૫.૦૧.૨૦૦૦ ના રોજ મૂળ આરોપીઓ-અહીંના અરજદારોના પક્ષમાં મહેસૂલી નોંધ પ્રમાણિત કરવાની કાર્યવાહીથી નારાજ થઈને, સામાવાળા-ફરિયાદી નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ ગયા હતા, જેમણે બદલામાં અરજી ફગાવી દીધી હતી. ફરિયાદીએ રિવિઝન અરજી દાખલ કરી અને કલેક્ટરે ફરિયાદીની વિનંતી સ્વીકારી તથા આરોપીઓના પક્ષમાં નોંધ દાખલ કરવાના મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓના હુકમને રદબાતલ કર્યો. કલેક્ટરનો તે હુકમ આ અદાલત સમક્ષના ફરિયાદી-સામાવાળાના પક્ષમાં કાયમ રહ્યો. રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ હુકમ તારીખ ૧૯.૦૯.૨૦૦૭ ના રોજ કરવામાં આવ્યો છે.

૪. તેથી પક્ષકારો આ અદાલત સમક્ષના પક્ષકારો એવા આરોપી નંબર ૧ અને ૨ ના પક્ષમાં ફરિયાદીના પિતા દ્વારા કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના વિલના આધારે પોતાના હકોનો દાવો કરીને સિવિલ તેમજ મહેસૂલી નોંધીય દાવાઓ લડી રહ્યા હતા. ફરિયાદીએ તારીખ ૨૨.૦૫.૨૦૦૮ ના રોજ ફોજદારી ક્ષેત્રાધિકાર અને તપાસનો આશરો લીધો હતો. ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી અને પ્રોસેસ ઇશ્યૂ કરવામાં આવી હતી. મૂળ આરોપી નંબર ૧ અને ૨ એ આ પ્રોસેસ શરૂ કરવાની બાબતને તારીખ ૦૮.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ આ રદ્દીકરણ અરજી દાખલ કરીને પડકારી છે.

૫. અરજદારોના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી વિમલ પુરોહિતે સામાવાળા નંબર ૧ ની વિનંતીથી શરૂ કરાયેલી તપાસ/ફરિયાદની કાર્યવાહીને નીચેના આધાર પર પડકારી છે:

(A) શ્રી પુરોહિતના જણાવ્યા મુજબ, કાર્યવાહી અત્યંત વિલંબિત છે. તારીખ ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના વિલ માટે, જે ૩૦.૦૧.૧૯૯૦ ના રોજ રજિસ્ટર થયું હતું,

૨૦૦૮ માં ફોજદારી તંત્રને ગતિમાન કરવામાં આવ્યું છે, જે કાયદાકીય પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય કંઈ નથી.

(B) આરોપીઓએ ૧૯૯૬ અને ૨૦૦૬ માં સિવિલ દાવાઓ દાખલ કર્યા હતા, જેમાં વિલના આધારે તેમનો દાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યાર પછી પણ, ૨૦૦૪ ના એક સિવિલ દાવા સિવાય ફરિયાદી સામે આવ્યા ન હતા. આટલા સિવિલ વિવાદોનો સામનો કરવા છતાં, પાછળથી વિચાર કરી ફોજદારી તપાસને ગતિમાન કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે.

(C) જ્યારે વિવાદ સ્પષ્ટપણે સિવિલ સ્વરૂપનો હોય, ત્યારે કોઈ ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરી શકાય નહીં કારણ કે ફરિયાદના પ્રાથમિક દર્શને દર્શાવેલા ગુનાઓ અસ્તિત્વ ધરાવતા નથી. ફોજદારી તપાસને સમર્થન આપવા માટે લાગુ કરવામાં આવેલી દંડકીય કલમોના કોઈ મૂળભૂત તત્વો સંતોષાતા નથી.

(D) કાયદાકીય પ્રક્રિયાનો સ્પષ્ટ દુરુપયોગ થયો છે કારણ કે વિલના અમલ પછી ૨૦ વર્ષ અને તેમના જાણમાં આવ્યાની તારીખ પછી ૧૪ વર્ષ વીતી ગયા છે.

(E) આ તમામ બાબતો ભેગી મળીને આ અદાલતને ખાતરી કરાવવી જોઈએ અને તેથી કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ફરિયાદ રદ કરવી જોઈએ.

(F) સરદૂલ સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ શ્રીમતી નસીબ કૌર, (૧૯૮૭) SCC ૧૪૬

ના કેસ પર ભારે આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમાં એવો સિદ્ધાંત આપવામાં આવ્યો છે કે જ્યારે સિવિલ કોર્ટ વિલની માન્યતા અંગેના પ્રશ્ન વિચારણા હેઠળ લે છે, ત્યારે સામાવાળાને ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. શ્રી પુરોહિતના જણાવ્યા મુજબ, જ્યારે વિલની માન્યતા સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ તપાસાઈ રહી હોય, ત્યારે ફોજદારી અદાલત સમક્ષ અરજદારો સામે કેસ ચલાવવાની મંજૂરી આપવી યોગ્ય ગણાશે નહીં.

૬. સામાવાળા-મૂળ ફરિયાદી તરફથી ઉપસ્થિત રહેલા શ્રી ભરત દવેએ મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ સમક્ષ કાર્યવાહી શરૂ કરવાની બાબતનું સમર્થન કર્યું છે. શ્રી દવેના જણાવ્યા મુજબ, વિલ બનાવટી છે તે બાબત એ તથ્ય પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે, તે કથિત રીતે અમલમાં આવ્યાના બે વર્ષ પછી રજિસ્ટર થયું હતું. વિલના આધારે ફેરફાર નોંધ ૧૯૯૯ માં એટલે કે રજિસ્ટ્રેશનના નવ વર્ષ પછી માગવામાં આવી હતી. શ્રી દવેએ મારું ધ્યાન કલેક્ટરના હુકમ અને તેમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનો તરફ દોર્યું, જેના કારણે આરોપીઓના પક્ષની નોંધ રદ કરવામાં આવી હતી. શ્રી દવેના જણાવ્યા મુજબ પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ, આ અવલોકનો વિલ અસલી નથી તે દર્શાવવા માટે પૂરતા છે.

૬.૧ જ્યાં સુધી એફ.આઈ.આર. નોંધાવવામાં વિલંબનો પ્રશ્ન છે, શ્રી દવેના જણાવ્યા મુજબ, ફોજદારી તપાસ ગતિમાન કરવા માટે કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલતે, સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળના તેના ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગમાં, ફરિયાદને રદ કરવી જોઈએ નહીં, કારણ કે તે દસ્તાવેજની અસલિયત અંગે તપાસ શરૂ કરવા માટે દાખલ કરવામાં આવી છે, જે પોલીસ તંત્ર દ્વારા શ્રેષ્ઠ રીતે થઈ શકે છે. આવી ફરિયાદ દાખલ કરવી એ પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ નથી.

૬.૨ શ્રી દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે સિવિલ વિવાદ પેન્ડિંગ હોવો એ ફોજદારી ફરિયાદ શરૂ કરવા માટે અવરોધરૂપ બની શકે નહીં.

૭. તેથી જે પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવાનો છે તે એ છે કે સામાવાળાની વિનંતીથી દાખલ કરાયેલી ફરિયાદને તેના તાર્કિક અંત સુધી પહોંચવા માટે આગળ વધવા દેવી જોઈએ કે કેમ, અથવા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળના ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગમાં, આ અદાલતે તેને રદ કરવી જોઈએ કે કેમ.

૭.૧ વિવાદના પક્ષકારો જમીનના એક ટુકડાની માલિકી અને ટાઈટલનો દાવો કરી રહ્યા છે. અરજદારો, જેઓ આરોપીઓ છે, તેમણે શરૂઆતમાં ટાઈટલ અને માલિકીની જાહેરાત માગતો સિવિલ સૂટ નંબર ૧૪૨/૧૯૯૬ દાખલ કર્યો હતો. ૨૦૦૯ માં તે દાવો મુકદ્દમા ચલાવવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ રદ થયો હોવા છતાં, તેમણે ૨૦૦૬ નો સિવિલ સૂટ નંબર ૯૨/૨૦૦૬ દાખલ કરતા અટક્યા ન હતા.

૭.૨ ફરિયાદીએ પણ સિવિલ સૂટ નંબર ૫૭/૨૦૦૪ દાખલ કરીને દાવો કર્યો હતો કે આરોપીઓની માલિકી/ટાઈટલ એવા વિલ પર આધારિત હતું જે અસલી ન હતું. જો કે, તે દાવો પણ તારીખ ૧૫.૦૪.૨૦૦૮ ના રોજ મુકદ્દમા ચલાવવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ રદ થયો હતો.

૭.૩ મામલતદાર સમક્ષની મહેસૂલી કાર્યવાહી મામલતદાર દ્વારા તારીખ ૧૫.૦૧.૨૦૦૦ ના રોજ ૧૯૯૯ માં અહીંના આરોપી-અપીલકર્તાઓની વિનંતીથી તેમના પક્ષમાં ફેરફાર નોંધ પ્રમાણિત કરીને શરૂ કરવામાં આવી હતી.

૭.૪ કલેક્ટર સમક્ષના પડકાર પર, સામાવાળા-મૂળ ફરિયાદી નંબર ૧ નો વિજય થયો

અને અરજદારોના પક્ષમાં રહેલી ફેરફાર નોંધ રદ કરવામાં આવી. આ તારીખ ૨૯.૧૦.૨૦૦૫ ના રોજ થયું હતું. રાજ્ય સરકાર સમક્ષ કલેક્ટરના હુકમ સામેનો અરજદારોનો પડકાર નિષ્ફળ ગયો અને મહેસૂલ વિભાગે પણ તારીખ ૧૯.૦૯.૨૦૦૦ ના હુકમ દ્વારા સંમતિ આપી કે આરોપી-અરજદારોના પક્ષમાં રહેલી ફેરફાર નોંધ યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવી હતી. પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ, હુકમોમાં એવા અવલોકનો કરવામાં આવ્યા છે કે ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના વિલના આધારે ૧૧ વર્ષ પછી (૧૯૯૯ માં) અને ૧૯૯૦ માં વિલના રજિસ્ટ્રેશનના ૯ વર્ષ પછી મહેસૂલી નોંધની કાર્યવાહી કેમ થઈ. જો કે, તેમની સત્તાઓ બહાર હોવાથી, આ અવલોકનો માત્ર પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ જ છે.

૮. શ્રી પુરોહિત દ્વારા કરવામાં આવેલી એવી દલીલ કે વિલની માન્યતા અંગેનો સિવિલ વિવાદ પેઝિંગ હોવાથી ફોજદારી કાર્યવાહીની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં, તે દલીલ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ આકર્ષક લાગતી હોવા છતાં, નીચેના કારણોસર તેને નકારી કાઢવી જરૂરી છે:-

(એ) સિવિલ સૂટ નંબર ૯૨/૨૦૦૬ માં મિલકત પર હકનો દાવો કરતા વાદી-આરોપીઓના નિવેદનો તારીખ ૨૦.૦૧.૧૯૮૮ ના રોજ લખાયેલા વિલ પર આધારિત છે.

(બી) અગાઉ ૧૯૯૬ માં પણ, સૂટ નંબર ૯૨/૨૦૦૬ માં માગવામાં આવેલી દાદ માટે જ સિવિલ સૂટ ૧૪૨/૯૬ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જે અરજદારના જણાવ્યા મુજબ ૨૦૦૯ માં રદ થયો હતો, અને મિસ. એપ્લિકેશન નંબર ૧૪/૨૦૦૯ થી તેને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

(સી) ફરિયાદીનો સિવિલ સૂટ નંબર ૫૪/૨૦૦૬, તારીખ ૧૫.૦૪.૨૦૦૮ ના રોજ મુકદ્દમા ચલાવવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ રદ કરવામાં આવ્યો હોવાથી અંત

સુધી પહોંચી શક્યો ન હતો.

(ડી) આ સમયગાળા દરમિયાન, મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓએ તારીખ ૨૯.૧૦.૨૦૦૫ ના રોજ અહીંના આરોપી-અરજદારોના પક્ષની ફેરફાર નોંધો રદ કરી હતી, જે તારીખ ૧૯.૦૯.૨૦૦૦ ના રોજ બહાલ રહી હતી.

(ઈ) વર્તમાન કાર્યવાહીનું મૂળ એવી ફોજદારી ફરિયાદ તારીખ ૨૨.૦૫.૨૦૦૮ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી છે.

(એફ) આ તમામ સંજોગોને એકસાથે ધ્યાને લેતાં જણાય છે કે, સિવિલ તેમજ મહેસૂલી કાર્યવાહીમાં સમગ્ર વિવાદ ૧૯૮૮ ના વસિયતનામાનો છે, જેની અસલિયત, પ્રત્યક્ષ કે અપ્રત્યક્ષ રીતે, આવા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ એક મુદ્દો છે.

(જી) ૧૯૯૬ માં શરૂ થયેલું આપું ન્યાયનિર્ણયન સિવિલ અને મહેસૂલી કાર્યવાહીમાં હજુ પણ નિર્ણયાધીન છે, કારણ કે સક્ષમ સિવિલ કોર્ટોએ વસિયતનામાના મુદ્દા પર આખરી ન્યાયનિર્ણય કર્યો હોય તેવું દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કશું લાવવામાં આવ્યું નથી. મહેસૂલી સત્તાધિકારીઓ સ્વાભાવિક રીતે જ ત્યાં સુધી આખરી નિર્ણય લઈ શકે નહીં જ્યાં સુધી વસિયતનામાની માન્યતાનો મુદ્દો ઉકેલાઈ ન જાય.

(એચ) સૈયદ અસ્કારી હાડી અલી ઓગસ્ટિન ઇમામ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ દિલ્હી, ૨૦૦૯, વોલ્યુમ ૫, એસસીસી પર્ટ ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે સરદૂલ સિંહનો કેસ કોઈ કાનૂની સિદ્ધાંત સ્થાપિત કરતો નથી. સૈયદ

અસ્કારીના ચુકાદામાં, એમ એસ શરીફ, એઆઈઆર ૧૯૫૪ એસસી ૩૯૭ અને ઇકબાલ સિંહ મરવાહ, ૨૦૦૫, વોલ્યુમ ૪, એસસીસી ૩૭૦ ના કેસ પર આધાર રાખીને, સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા ૨૮ માં નીચે મુજબના સિદ્ધાંતને પુનરાવર્તિત કર્યો હતો:

"૨૮ એમ એસ શરીફ પર અન્ય બાબતોની સાથે આધાર રાખતાં, વધુમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું, ઇકબાલ સિંહ મરવાહ કેસ, એસસીસી પૃષ્ઠ ૩૮૯-૩૯૦, ફકરો ૩૨:

"૩૨. સિવિલ અને ફોજદારી અદાલતોના નિષ્કર્ષો વચ્ચેનો વિરોધાભાસ ટાળવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ તેવી છેલ્લી રજૂઆત પર આવતાં, એ સ્પષ્ટ કરવું જરૂરી છે કે બંને કાર્યવાહીમાં જરૂરી પુરાવાનું ધોરણ તદ્દન અલગ છે. સિવિલ કેસોનો નિર્ણય પુરાવાની સંભવતઃ પ્રબળતાના આધારે લેવામાં આવે છે જ્યારે ફોજદારી કેસમાં સમગ્ર બોજ ફરિયાદ પક્ષ પર હોય છે અને વાજબી શંકાથી પર પુરાવો આપવો પડે છે. એવી કોઈ વૈધાનિક જોગવાઈ કે કાનૂની સિદ્ધાંત નથી કે એક કાર્યવાહીમાં નોંધાયેલા નિષ્કર્ષોને બીજી કાર્યવાહીમાં આખરી કે બંધનકર્તા ગણવામાં આવે, કારણ કે બંને કેસોનો નિર્ણય તેમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાના આધારે લેવાનો હોય છે.

૨૯. પી સ્વરૂપા રાની વિરુદ્ધ એમ હરિ નારાયણ કેસમાં આ પ્રશ્ન ફરી એકવાર વિચારણા માટે આવ્યો હતો, જેમાં એસસીસી પૃષ્ઠ ૭૬૯ ફકરા ૧૧ માં સ્પષ્ટપણે ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે:

૧૧ જોકે, એ સુસ્થાપિત છે કે આપેલા કેસમાં, સિવિલ કાર્યવાહી અને ફોજદારી કાર્યવાહી એકસાથે ચાલી શકે છે. સિવિલ કાર્યવાહી કે ફોજદારી કાર્યવાહીને સ્થગિત કરવી કે નહીં તેનો આધાર દરેક કેસના તથ્યો અને સંજોગો પર રહેલો છે.

આ પરિમાણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન કેસમાં પ્રોબેટ કાર્યવાહી અને સિવિલ કાર્યવાહી પેઝિંગ હોય ત્યારે પણ, માત્ર તે કારણોસર, સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદની કાર્યવાહીને ટૂંકાવી શકાય નહીં.

(આઈ) એવું સુરક્ષિત રીતે ધારી શકાય કે, પોતાના દ્વારા શરૂ કરાયેલા સિવિલ દાવામાં નિષ્ફળ ગયા પછી, જે ૧૫.૦૪.૨૦૦૮ ના રોજ ગેરહાજરી બદલ રદ થયો હતો, અને આ સમયગાળા દરમિયાન, ૨૦૦૭ માં મહેસૂલી અદાલતોમાં સફળ થયા પછી, મે ૨૦૦૮ માં આ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તે પસંદગી કાયદાકીય પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ કરવાના હેતુથી કરવામાં આવી છે તેમ કહી શકાય નહીં. અન્યથા પણ જો સિવિલ અદાલતોના નિષ્કર્ષો તે સમય સુધીમાં સ્પષ્ટ થઈ ગયા હોત, તોપણ તે ફરિયાદીને અટકાવી શક્યા ન હોત, જેમ કે કિશન સિંહ વિરુદ્ધ ગુરુપાલ સિંહ, ૨૦૧૦, વોલ્યુમ ૮, એસસીસી ૭૭૫ ના કેસના ચુકાદા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે:

૧૮ આમ, ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતાં, આ મુદ્દા પરનો કાયદો એવો સ્પષ્ટ થાય છે કે સિવિલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના નિષ્કર્ષોને ફોજદારી કેસ સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી અને તેનાથી વિપરીત પણ.

સિવિલ અને ફોજદારી કેસોમાં પુરાવાનું ધોરણ અલગ અલગ હોય છે. સિવિલ કેસોમાં તે સંભાવનાઓની પ્રબળતા છે જ્યારે ફોજદારી કેસોમાં તે વાજબી શંકાથી પરનો પુરાવો છે. એવો કોઈ વૈધાનિક કે કાનૂની સિદ્ધાંત નથી કે સિવિલ અથવા ફોજદારી કાર્યવાહીમાં અદાલત દ્વારા નોંધાયેલા નિષ્કર્ષો સમાન વિષયવસ્તુ સાથે કામ કરતી વખતે એ જ પક્ષકારો વચ્ચે બંધનકર્તા રહેશે અને બંને કેસોનો નિર્ણય તેમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાના આધારે લેવાનો રહેશે. જો કે, એવા કેસો હોઈ શકે છે જ્યાં ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૪૧ થી ૪૩ ની જોગવાઈઓ, જે પછીના કેસોમાં અગાઉના ચુકાદાઓની સુસંગતતા સાથે કામ કરે છે, તે ધ્યાનમાં લઈ શકાય.

(જે) અમિત કપૂર વિરુદ્ધ રમેશ ચંદર અને અન્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ આપવો યોગ્ય રહેશે:

"૨૬ આનાથી કાયદા અનુસાર કાર્યવાહી કરવા યોગ્ય નાગરિક અપરાધો અંગે વધુ એક પ્રશ્ન ઊભો થાય છે. તે તદ્દન સિવિલ અપરાધ અથવા તદ્દન ફોજદારી ગુનો હોઈ શકે છે અથવા સમાન તથ્યોના સમૂહ પર સિવિલ અપરાધ તેમજ ફોજદારી ગુનો બંને બને તેમ હોઈ શકે છે. પરંતુ જો રેકૉર્ડ ફોજદારી ગુનો બન્યાનું છતું કરે અને ગુનાના તત્વો સંતોષાતા હોય, તો માત્ર સિવિલ અપરાધ પણ થયો છે તે કારણસર આવી ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરી શકાય નહીં. કાયદેસરના કેસને ડામી દેવા માટે આ સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકાય નહીં. ગુનાનો વાસ્તવિક પાયો અને તત્વો સંતોષાતા હોવાથી, અદાલત તેની અંતર્નિહિત કે મૂળભૂત ક્ષેત્રાધિકારની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને ફરિયાદને કાઢી નાખશે નહીં કે આવી કાર્યવાહીને રદ કરશે નહીં. ઈન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ એનઈપીસી

ઈન્ડિયા લિમિટેડમાં, આ અદાલતે સમાન વલણ અપનાવ્યું હતું અને પક્ષકારો વચ્ચે સિવિલ કરાર પેનિંગ હોવાના કારણે ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવાનો હાઈકોર્ટનો ઈનકાર કરતો હુકમ ગ્રાહ્ય રાખ્યો હતો.

૨૭ આ બે જોગવાઈઓ એટલે કે સંહિતાની કલમ ૩૯૭ અને કલમ ૪૮૨ હેઠળના ક્ષેત્રાધિકારના અવકાશ અને તેના ક્ષેત્રાધિકારીય તફાવતની ચર્ચા કર્યા પછી, હવે અમારા માટે તે સિદ્ધાંતોની યાદી આપવી યોગ્ય રહેશે જેના સંદર્ભમાં અદાલતોએ આવા ક્ષેત્રાધિકારનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. જો કે, આવા સિદ્ધાંતો ચોક્કસાઈ સાથે દર્શાવવા માત્ર મુશ્કેલ નથી પરંતુ કુદરતી રીતે અશક્ય છે. વધુમાં વધુ અને આ અદાલતના વિવિધ ચુકાદાઓના વસ્તુલક્ષી વિશ્લેષણ પરથી, અમે ક્ષેત્રાધિકારના યોગ્ય ઉપયોગ માટે, ખાસ કરીને કલમ ૩૯૭ અથવા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળના ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગમાં અથવા બંનેમાં સાથે મળીને આક્ષેપ અને ચાર્જ રદ કરવા અંગે ધ્યાનમાં લેવાના કેટલાક સિદ્ધાંતો તારવી શક્યા છીએ:

૨૭.૧ જો કે સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અદાલતની સત્તાઓની કોઈ મર્યાદા નથી, પરંતુ સત્તા જેટલી વધુ, આ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં તેટલી વધુ યોગ્ય કાળજી અને સાવચેતી રાખવાની હોય છે. ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવાની સત્તા, ખાસ કરીને સંહિતાની કલમ ૨૨૮ મુજબ ઘડવામાં આવેલા ચાર્જને, ખૂબ જ ઓછી અને સાવચેતીપૂર્વક અને તે પણ દુર્લભમાંથી દુર્લભ કિસ્સાઓમાં જ વાપરવી જોઈએ.

૨૭.૨ અદાલતે એ કસોટી લાગુ કરવી જોઈએ કે કેસના રેકૉર્ડ અને તેની સાથે રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પરથી કરવામાં આવેલા વણખંડાયેલા આક્ષેપો પ્રાથમિક

દ્રષ્ટિએ ગુનો સ્થાપિત કરે છે કે નહીં. જો આક્ષેપો એટલા સ્પષ્ટપણે હાસ્યાસ્પદ અને સહજ રીતે અસંભવિત હોય કે કોઈ પણ સમજદાર વ્યક્તિ ક્યારેય આવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી શકે નહીં અને જ્યાં ફોજદારી ગુનાના મૂળભૂત તત્વો સંતોષાતા ન હોય, તો અદાલત હસ્તક્ષેપ કરી શકે છે.

૨૭.૩ હાઈકોર્ટે અયોગ્ય રીતે હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં. ચાર્જ ઘડવાના અથવા ચાર્જ રદ કરવાના તબક્કે કેસ શિક્ષામાં પરિણમશે કે નહીં તે વિચારવા માટે પુરાવાની ઝીણવટભરી તપાસની જરૂર નથી.

૨૭.૪ જ્યાં ન્યાયની સ્પષ્ટ નિષ્ફળતા અટકાવવા અને તાબેદાર અદાલતો દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ ગંભીર ભૂલને સુધારવા માટે આવી સત્તાનો ઉપયોગ અત્યંત આવશ્યક હોય, તેવા કિસ્સાઓમાં પણ, હાઈકોર્ટે પોતાની અંતર્નિહિત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને પ્રાસિક્યુશનને શરૂઆતમાં જ ડામી દેવા માટે હસ્તક્ષેપ કરતા અચકાવું જોઈએ.

૨૭.૫ જ્યાં આવી ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવા અથવા ચાલુ રાખવા સામે સંહિતાની કોઈ જોગવાઈમાં કે અમલમાં હોય તેવા કોઈ ચોક્કસ કાયદામાં સ્પષ્ટ કાનૂની બાધ હોય, તો આવો બાધ આરોપીને વિશિષ્ટ રક્ષણ પૂરું પાડવાના આશયથી હોય છે.

૨૭.૬ વ્યક્તિની સ્વતંત્રતા અને ગુનેગાર સામે તપાસ કરવાની અને કેસ ચલાવવાની ફરિયાદી અથવા પ્રાસિક્યુશનના હક વચ્ચે સંતુલન જાળવવાની અદાલતની ફરજ છે.

૨૭.૭ અદાલતની પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ પરોક્ષ કે અન્ય ગુપ્ત હેતુ માટે કરવા દેઈ શકાય નહીં.

૨૭.૮ જ્યાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો અને રેકૉર્ડ તેમજ તેની સાથે જોડેલા

દસ્તાવેજો પરથી તે મુખત્તવે સિવિલ અપરાધને જન્મ આપતા હોય અને જેમાં ગુનાહિતતાનું કોઈ તત્વ ન હોય અને તે ફોજદારી ગુનાના મૂળભૂત તત્વોને સંતોષતા ન હોય, તો અદાલત ચાર્જ રદ કરવામાં વ્યાજબી ઠરી શકે છે. આવા કિસ્સાઓમાં પણ, અદાલત પુરાવાનું નિર્ણાયક વિશ્લેષણ કરશે નહીં.

૨૭.૮ અદાલતોએ ધ્યાનમાં રાખવાની બીજી ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ સાવચેતી એ છે કે કેસ શિક્ષામાં પરિણમશે તેવા પર્યાપ્ત પુરાવા છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે તે રેકૉર્ડ પરના તથ્યો, પુરાવા અને સામગ્રીની તપાસ કરી શકતી નથી. અદાલત મુખ્યત્વે એકંદરે આક્ષેપો સાથે સંબંધિત છે કે શું તે ગુનો બનશે અને, જો એમ હોય તો, શું તે અદાલતની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ છે જે અન્યાય તરફ દોરી જાય છે.

૨૭.૧૦ નિર્દોષ છૂટકારો થશે કે સજા થશે તે શોધવા માટે અદાલતે પૂર્ણ કક્ષાની પૂછપરછ કરવી કે તપાસ એજન્સીઓ દ્વારા એકત્રિત કરાયેલા પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી નથી કે અદાલત પાસે તેની માંગણી કરવામાં આવતી નથી.

૨૭.૧૧ જ્યાં આક્ષેપો સિવિલ દાવાને જન્મ આપે છે અને ગુનો પણ બને છે, માત્ર સિવિલ દાવો ટકી શકે તેમ છે તેનો અર્થ એ નથી કે ફોજદારી ફરિયાદ ટકી શકે નહીં.

૨૭.૧૨ કલમ ૨૨૮ અથવા કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેના ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગમાં, અદાલત આરોપી દ્વારા આપવામાં આવેલી બાહ્ય સામગ્રીને ધ્યાનમાં લઈ શકે નહીં કે કોઈ ગુનો બનતો નથી અથવા તેની નિર્દોષ છૂટકારાની શક્યતા છે. અદાલતે પ્રાસિક્ષ્યુશન દ્વારા જોડેલા રેકૉર્ડ અને દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં લેવા પડશે.

૨૭.૧૩ ચાર્જ રદ કરવો એ સતત કેસ ચલાવવાના નિયમનો અપવાદ છે. જ્યાં ગુનો વ્યાપકપણે પણ સંતોષાતો હોય, અદાલતે તે પ્રારંભિક તબક્કે તેને રદ કરવાને બદલે કેસ ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપવા તરફ વધુ ઝુકાવ રાખવો જોઈએ. અદાલત પાસે દસ્તાવેજો કે રેકૉર્ડ્સની ગ્રાહ્યતા અને વિશ્વસનીયતા નક્કી

કરવાના હેતુથી રેકૉર્ડ ગોઠવવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી પરંતુ તે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ બનેલો અભિપ્રાય છે.

૨૭.૧૪ જ્યાં ચાર્જશીટ અથવા સંહિતાની કલમ ૧૭૩ ૨ હેઠળનો અહેવાલ મૂળભૂત કાનૂની ક્ષતિઓથી પીડાતો હોય, તો અદાલત ચાર્જ ઘડવા માટે તેના ક્ષેત્રાધિકારમાં હોઈ શકે છે.

૨૭.૧૫ ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ અથવા તમામ સાથે, જ્યાં અદાલતને જણાય કે તે સંહિતાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સમાન હશે અથવા ન્યાયના હિતમાં નુકસાનકારક છે, તો તે ચાર્જ રદ કરી શકે છે. સત્તાનો ઉપયોગ એક્સ ડેબિટો જસ્ટિટી એટલે કે વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર ન્યાય કરવા માટે કરવાનો છે, જેના વહીવટ માટે જ અદાલતો અસ્તિત્વ ધરાવે છે.

૨૭.૧૬ આ એવા સિદ્ધાંતો છે જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અસાધારણ અને વ્યાપક ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગ માટેના સિદ્ધાંતો તરીકે વ્યક્તિગત રીતે અને પ્રાધાન્યરૂપે સંચયી રીતે ધ્યાનમાં લેવાના રહેશે. જ્યાં ગુના માટેનો તથ્યાત્મક પાયો નાખવામાં આવ્યો હોય, અદાલતોએ અચકાવું જોઈએ અને એવા ધારણા પર પણ કાર્યવાહી રદ કરવા માટે ઉતાવળ કરવી જોઈએ નહીં કે એક અથવા બે તત્વો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી અથવા સંતોષાતા હોય તેમ જણાતું નથી જો ગુનાની જરૂરિયાતોનું સંતોષકારક પાલન થતું હોય.

૯. આ તથ્યો અને સંજોગો તથા કાયદાની સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં, માત્ર સિવિલ કાર્યવાહી પેન્ડિંગ હોવાના કારણે, ફરિયાદીના અધિકારને ટૂંકાવી શકાય નહીં, જેમણે ફરિયાદ વાંચવાના આધારે, તપાસને ગતિમાન કરવા માટે પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ કેસ બનાવ્યો છે. સિવિલ અને ફોજદારી કાર્યવાહી વચ્ચે, ફોજદારી બાબતોને અગ્રતા આપવી જોઈએ. વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, ફોજદારી ફરિયાદને

સ્થગિત કરવાની જરૂર નથી. આ એવો કિસ્સો નથી જ્યાં પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ દુરુપયોગ માટે અથવા કોઈ ગુપ્ત હેતુ માટે કરવામાં આવી રહ્યો હોય. ફરિયાદ વાંચતા એવું કહી શકાય નહીં કે આક્ષેપો સ્પષ્ટપણે હાસ્યાસ્પદ છે અથવા પ્રાથમિક દ્રષ્ટિએ ગુનો ન બને તેવા સહજ રીતે અસંભવિત છે.

૧૦. તેથી આ અદાલત, વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, અહીંના સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા દાખલ કરાયેલી ફરિયાદને રદ કરવી યોગ્ય ગણતી નથી. ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ પ્રશ્નવાળી ફરિયાદને રદ કરવાની મંજૂરી આપતો નથી. તેથી વિવાદિત ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન ફગાવી દેવામાં આવે છે. રૂલ રદ કરવામાં આવે છે. વચગાળાની રાહત, જો કોઈ હોય તો, રદબાતલ થાય છે.

(બરિન વૈષ્ણવ, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.